№ 93. Poniedziałek 23. Kwietnia 1855. Rok Gazecie 45.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLAD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 18. kwietnia. Jego c. k. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 7. kwietnia b. r. z powodu szczęśliwego rozwiązania Jej Mości Cesarzowej Elżbiety, pięciu aresztantom, znajdującym się w Lwowskim domu karnym opuścić całą, a czterem aresztantom tego karnego zakładu jedną część kary, którą odsiadywać mieli.

Co się niniejszem podaje do wiadomości publicznej z tym dodatkiem, że ten akt najwyższej łaski już wykonano.

Sprawy krajowe.

Lwów, 22. kwietnia. Oprócz kwesty za staraniem Towarzystwa Dobroczynności w ciągu dni tygodnia wielkanocnego dokonanej (Ob. N. 85. G. Lw.), podejmowały *Obywatelki miasta Lwowa* osobną kwestę na dóm Ubogich zostających pod protekcyą i opieką Jego Excelencyi księdza Arcybiskupa jw. Baranieckiego — i z łask darem ofiary uzyskanych wniosły na fundusz ubogich . . . 1005 złr. 31 kr. — W wdzięcznej pamięci zachowa Zakład gorliwość poświęcenia się Dam i Obywatelek miasta Lwowa; a za ich przyczynieniem ukończona budowa rozpoczętego Domu, zostanie świadectwem szczodrobliwości mieszkańca, równie jak i pamiątką przysługi w kwestowaniu, której się raczyły podjąć i z pracą grosz do grosza uzbierały:

	złr.	kr.
W. Christian	123	42
W. Stock	227	20
W. Dębicka	123	18
W. Pepłowska	204	19
i 1 dukata	5	45
W. Bałutowska	164	30
W. Swidzicka	60	—
W. Klein	35	30
W. Ostrowska	61	7
Razem . .	1005	31

Komitet założycieli galic. pierwszego Towarzystwa przemysłu lnianego i konopnego zaprasza pp. subskrybentów na dalsze posiedzenie ogólnego zgromadzenia, we czwartek dnia 26. kwietnia r. b. o godzinie 5. wieczorem, i w dniach następnych we Lwowie, w gmachu Ossolińskich, w kancelaryi c. k. Towarzystwa gospodarskiego — w celu naradzenia się nad statutami i wyborem władz administracyjnych, w myśl §. 10 programu z dnia 26. lutego 1853, odbyć się mające.

Stosownie do odezwy z dnia 27. marca 1854 r. do l. 193, życzy sobie komitet założycieli, aby wszyscy subskrybenci i ci, którym prawo głosowania nie przysłuża, na to ogólne zgromadzenie licznie się zebrali: gdyż mu zależy na tem, aby przy założeniu towarzystwa zasięgnąć rady każdego interesowanego.

Do ogólnego zgromadzenia jednakże tylko tacy subskrybenci na akcye przypuszczeni być mogą, którzy potwierdzeniem kasy Izby handlowej i przemysłowej lwowskiej złożą dowód, że pierwszą wkładkę po 25 złr. m. k. na każdą subskrybowaną akcyę zapłacili.

Z komitetu założycieli galic. pierwszego Towarzystwa przemysłu lnianego i konopnego.

Lwów, dnia 16. kwietnia 1855.

Wiédeń, 18. kwietnia. Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z d. 7. stycznia r. b. c. k. radcy namiestnictwa we Lwowie, Maurycemu hrabi *Dzieduszyckiemu* nadać najłaskawiej godność c. k. szambelana. *(W. Z.)*

Wiédeń, 18. kwietnia. C. k. ministeryum sprawiedliwości rozporządziło, ażeby w rezolucyach sądowych, któremi się nakazuje wykreślenie ciężarów gruntowych, prenotowanych w tabuli krajowej i w księgach gruntowych na obowiązanych realnościach, dokładnie przytaczano przedłożone oryginalne wyroki uwolnienia od ciężarów i kwity zrzeczenia się; jednakże nie potrzeba od tych dokumentów mających się zwrócić stronom, żądać kopii albo odpisywać je w sądzie.

Wiédeń, 17. kwietnia. Na wczorajszej soirée u tureckiego ambasadora Arifa Effendi, zebrało się 32 ministrów i dyplomatów. Między innemi byli pp. Hrabia Buol, Drouin de Lhyus, lord Russell, Ali Basza, baron Bruck, baron Prokesch-Osten i inni. Jutro (we środę) będzie zebranie u Jego Excel. p. ministra hr. Buol. Dzisiaj był u JO. księcia Pawła Esterhazy wielki obiad dla wysokiej dyplomacyi.

— Książęco-serbski szef szekcyjny p. Tadeusz Knezevich, który od dni czternastu bawi tu w misyi specyalnej, wróci na przyszły tydzień do Belgradu.

— W interesie handlu przyzwolił ces. rosyjskie departament poczty przesyłać pocztą do Rosyi wełniane i jedwabne materye w większych partyach. Mające się posyłać pakiety mogą mieć wysokości do 3 stóp, a szerokości do $2^1/_2$ stopy. *(Oest. Ztg.)*

Hiszpania.

(Ułaskawienia. — Pożyczka.)

Podług doniesień madryckich z 8go kwietnia zmieniła Jej Mość Królowa ku uczczeniu wielkiego tygodnia wyrok śmierci dla pewnego mordercy na dożywotne więzienie, i zapewniła oraz takie same złagodzenie kary także pięciu innym posądzonym o morderstwo zbrodniarzom w razie skazania ich na śmierć. — Nuncyusz papiezki starał się załagodzić sprawę między rządem i biskupem z Osmy.

Jak donoszą dzienniki madryckie z 6go kwietnia otrzymał rząd od kilku kapitalistów pożyczkę w sumie 40 milionów realów, od której ma po części opłacać 9 i $9^1/_2$, po części zaś 10 i $10^1/_2$ procentu. *(W. Z.)*

Anglia.

(Program uroczystości w przyjęciu Cesarstwa.)

Londyn, 13. kwietnia. Program uroczystości przygotowanych na cześć cesarskich gości został nieco zmieniony. To tylko pewna, że pobyt Cesarstwa w Anglii nie potrwa dłużej nad tydzień. Lord Alfred Paget znajduje się w Paryżu, by się porozumieć z urzędnikami francuskiego dworu względem ceremoniału i przygotowań poczynionych ze strony dworu angielskiego. Książę Albert wyjeżdża w niedzielę w towarzystwie kilku adjutantów i sług dworskich naprzeciw dostojnym gościom do Dowru. Nazajutrz ma ich przyjmować w chwili wylądowania, potem będąc razem na śniadaniu w hotelu „Lord Warden", a ztamtąd pojadą do Windsoru, gdzie Królowa przyjmie ich u wnijścia do pałacu, a władze miasta Windsoru u dworca kolei żelaznej. Odwiedziny w City zostały oznaczone na piątek, a wielka opera, w której Jenny Ney z rozkazu Królowy wystąpi w roli „Fidelia", na czwartek. Tego samego dnia nastąpi także wycieczka do Sydenham; pp. Paxton i Fox mieli jeszcze wczoraj audyencyę u księcia Alberta dla porozumienia się co do przygotowań w pałacu krzyształowym. — Wspomnieć jeszcze wypada, że pozostałe w Portsmouth okręta wojenne: „Neptun" o 120, „Arion" o 91, „Powerful" o 84, „Calcutta" o 84, „Pylades" o 21 działach i mniejsze paropływy wojenne „Falcon", „Cruser" i „Ariel" udały się pod dowództwem wiceadmirała Sir Thomasa Cochrane do Dunow, by salutować Cesarza i towarzyszyć mu aż do Dowru. *(Wien. Ztg.)*

(Nowe zasoby wojenne i posiłki do Krymu.)

Londyn, 13. kwietnia. Do Woolwich nadszedł wczoraj rozkaz, by uzbrojono jak najśpieszniej 12 dziewięciofuntowych i 2 dwunastofuntowe baterye polowe dla armii krymskiej.

Paropływ śrubowy „Argo" odpłynął wczoraj z artyleryą polową i pociągami z Southamptonu do Bałakławy.

W Tower zabrano w ostatnich dniach na okręta znaczne ładunki amunicyi i zapasów wszelkiego rodzaju dla armii tureckiej w Krymie, między innemi 3000 beczek (60.000 cetnarów) nowo wynalezionych bomb, które mają być napełniane w Woolwich.

Z pułków rozłożonych w rozmaitych częściach kraju odchodzą znowu znaczne posiłki do Krymu, Malty, Gibraltaru i Wysp Jońskich.

15go kwietnia. Podług dziennika *Observer* będzie ministerym z otworzeniem parlamentu przygotowane do silnego prowadzenia wojny i gruntownej reformy departamentu wojennego. *(W. Z.)*

(Rosyjski okręt „Sitka". — Werbunek majtków.)

Londyn, 9. kwietnia. Rosyjski okręt „Sitka", zdobyty przez Anglików na morzu południowem przypłynął wczoraj z S. Francisco pod Deal.

Dziennik *Deutsche Volkshalle* donosi, że rząd angielski z taką gorliwością werbuje w Rotterdamie majtków dla swojej floty, że się właściciele okrętów uzalają na brak ludzi. Wiele okrętów utraciło w kilku dniach swych kapitanów, ponieważ werbownicy dają 36 reńskich na rękę i 45 reńskich miesięcznej płacy. *(W. Z.)*

(Lord Dundonald wynalazek swój przełożył ministrowi.)

Londyn, 15. kwietnia. Lord Dundonald ogłasza w dziennikach, że przed trzema tygodniami przedłożył pierwszemu ministrowi swoje wynalazki zniszczenia, które, jak się zdaje, chętnie zostały przyjęte. Szanowny lord spodziewa się, że lord Palmerston w tych dniach będzie mówił w izbie niższej o tym przedmiocie. *(Abbl. W. Z.)*

Francya.

Journal des Débats zawiera dłuższy wstępny artykuł o otwarciu żeglugi na czarnem morzu i Bosforze dla okrętów wojennych wszystkich państw; tę wolność żeglugi uważa pomieniony dziennik za jedynie możliwe rozwiązanie kwestyi oryentalnej, za jedyny warunek, pod którym Turcya może być ocalona. Jeszcze w roku 1839 bronił tego zdania lord Ponsonby, będąc podówczas angielskim ambasadorem w Konstantynopolu, mąż, którego zapewne nikt nie pomawiał o nieprzychylność dla Turcyi lub o sympatyę dla Rosyi. Mimo to przyszedł do skutku traktat z roku 1841, który szczelniej niż kiedykolwiek zamknął cieśniny. To zamknięcie było rzeczywiście doskonałą i prawnie uzasadnioną maxymą Stanu samej Porty w czasie, kiedy Porta wszystkie wybrzeża czarnego morza miała pod swem panowaniem, a czarne morze było w wyłącznem posiadaniu Turcyi, ale teraz, odkąd Turcya straciła morze Azowskie, a Rosya posiada porty handlowe i wojenne na czarnem morzu — teraz ta zasada tylko Rosyi przynosi korzyści; Rosya bowiem nabywa przezto szczególnego przywileju nietykalności, gdyż w każdej wojnie z mocarstwami zachodniemi potrzebuje myśleć tylko o obronie swych północnych prowincyi. Przypuszczając na chwilę, że w teraźniejszej wojnie mocarstw zachodnich z Rosyą Turcya nie jest jednem z mocarstw prowadzących wojnę i zachowuje neutralność; natenczas Rosya wygodnie oszańcowana za nietykalnością czarnego morza i Bosforu potrzebowałaby mieć staranie tylko o obronę prowincyi północnych.

Ale z zamknięcia cieśnin wynika nie tylko bezpieczeństwo dla Rosyi, lecz oraz, jak wiemy z doświadczenia, nieustannie grożące niebezpieczeństwo dla Turcyi. Gdyby Turcya jeszcze była tak potężna, jak za czasów Mahometa II., toby pomimo teraźniejszej siły rosyjskiej, pomimo jej floty i Sebastopola uważać można walkę za równą między temi dwoma mocarstwami; zamknięcie czarnego morza przeszkadzałoby tylko wdaniu się kogoś trzeciego, a pojedynek skończyćby się musiał na podboju jednego z obydwóch państw. Ale śród teraźniejszych stosunków nie ma środkowej drogi; czarne morze i cieśniny musiałyby należeć albo wyłącznie do jednego mocarstwa, albo — przez wolną żeglugę dla okrętów handlowych i wojennych, — do wszystkich mocarstw.

Ale nie tylko Rosya i Turcya, lecz i cywilizacya ma niezaprzeczone prawo do tych mórz; starożytna Grecya nie byłaby rozkrzewiła swej oświaty i kolonizacyi na wszystkich wybrzeżach tamtejszych, gdyby państwo Traków lub Scytów było wzbraniało Grekom przystępu do Bosforu. Cywilizacya potrzebuje mianowicie w takich stronach zbrojnej obrony, gdzie nie zawsze może być pewną sprawiedliwego obejścia.

Sprawa cywilizacyi stoi w wspomnianym względzie na równi z interesem Turcyi, która na mocy politycznego systemu zwanego równowagą europejską, ma prawo żądać pomocy przeciw przemożnemu sąsiadowi. Pomimo wszelkiej waleczności, jaką udowodnili Turcy, nie może Zachód zostawiać kwestyi oryentalnej bez pomocy z swej strony, inaczej mogliby Rosyanie jak w roku 1829 powtórnie wkroczyć do Adryanopolu. Jeszcze strona słabsza jest w posiadaniu Konstantynopolu tak ważnego dla swego jeograficznego położenia; rozważmy co Rosyanie zrobili z Sebastopola, i wnośmy z tego, coby zrobili z Konstantynopola.

Tylko nieustająca pomoc flot Zachodu, t. j. otworzenie cieśnin i czarnego morza może Turcyę i równowagę europejską ochronić od takiego niebezpieczeństwa. Algier, Tulon, Marsylia, Tryest i Wenecya przystępne są dla wszystkich okrętów handlowych i wojennych, luboć żadne konwencye ich nie chronią; zaś rosyjskiej przewadze na czarnem morzu można położyć koniec tylko za pomocą obecności angielskiej i francuskiej marynarki i przez zakłady wojenne i morskie Francyi i Anglii na wybrzeżach tego morza.

Niechaj nikt nie twierdzi, że przy otwarciu czarnego morza Konstantynopol narażony będzie na niebezpieczeństwo ze strony każdej eskadry, a z drugiej strony Rosya każdego czasu z swą flotą wojenną wkroczyć może na morze śródziemne.

Konstantynopol — tak jak w roku 1807 przeciw Anglikom — będzie się zawsze mógł bronić aż do przybycia blizkiej pomocy; właśnie przez otwarcie Dardanelów byłaby zawsze eskadra francuska i angielska obecna na czarnem morzu albo na morzu Marmora; zamknięcie zaś Dardanelów na mocy konwencyi może przynieść korzyść tylko mocarstwu agresyjnemu. Co do niebezpieczeństwa, jakieby wyniknąć mogło z wypłynięcia rosyjskich okrętów wojennych na morze śródziemne, należy zapytać, dlaczego już oddawna nieobawiano się podobnego niebezpieczeństwa dla morza północnego, dla oceanu atlantyckiego, a nawet dla morza śródziemnego, dokąd się każdej chwili dostać można cieśniną gibraltarską? Podobna obawa jest przeto tylko urojeniem, zwłaszcza iżby otwarcie cieśnin niepociągnęło za sobą żadnej zmiany w obopólnej sile flot.

„Nierówność potęgi morskiej — kończy wspomniony artykuł — która żadną konwencyą uchylić się nie da, jest dla nas jawną korzyścią, która pociąga za sobą ten skutek, ze wyłączna przewaga Rosyi na czarnem morzu się skończy i zadość się stanie trzeciemu punktowi gwarancyi z dnia 8. kwietnia, a prawa udzielności Cesarza rosyjskiego w własnem państwie w niczem nie zostaną naruszone. To zastrzeżenie praw udzielności Cesarza rosyjskiego w własnem państwie jest, jak wiadomo, jedynem ograniczeniem, jakie książę Gorczakow wniósł przeciw przyjęciu trzeciej gwarancyi z dnia 8go sierpnia. To ograniczenie wyłącza zniszczenie Sebastopola i zmniejszenie floty rosyjskiej. Ale bynajmniej nie wyłącza otworzenia cieśnin i założenia portów wojennych i morskich, które potrzebne są do utrzymania naszych flot na czarnem morzu". *(Abbld. W. Z.)*

(Ostatnie posiedzenie ciała prawodawczego. — Robotnicy wymawiają usługę. — Stan chorych w armii. — Wyprawa Guidów. — Wykaz miesięczny banku.)

Paryż, 13. kwietnia. Na wczorajszem posiedzeniu ciała prawodawczego rozważano i przyjęto artykuły 11 do 20 budżetu na rok 1856. Artykuł 21 względem dodatkowych kredytów wywołał dłuższą debatę, którą na dziś odroczono. Prezydent izby, de Morny, wyprawił wczoraj dla swoich kolegów pożegnawcze soirée z balem; pomiędzy damami znajdowała się księżna Matylda.

Zawieszenie robót wzmaga się coraz bardziej; dziś odmówili swych usług robotnicy zatrudnieni około pałacu wystawy. Także i z innych prowincyi nadchodzą podobne doniesienia.

Pogłoska o mniemanem odwołaniu gwardyi cesarskiej była bezzasadna. Wojsko to obozuje wprawdzie dotąd jeszcze między Marsylią i Avignonem, ale tylko dlatego, iż zabrakło rządowi okrętów transportowych. Ogólna liczba chorych w armii francuskiej w Krymie, w Konstantynopolu i t. d. wynosi 15,000 ludzi. Wszyscy lekarze wojskowi większych garnizonów zostali wysłani do Krymu, tak że w tutejszych szpitalach wojskowych a nawet po innych miastach pełnią służbę lekarze cywilni.

Jenerał Mellinet drugi komendant gwardyi cesarskiej, odjechał dziś do Marsylii, zkąd uda się niezwłocznie do oryentu. Część pułku Gwidów odejdzie jutro do Lugdunu; reszta wyruszy w przyszły poniedziałek. Naczelny komendant gwardyi cesarskiej, jenerał Regnault de St. Jean d'Angely, nieodjeżdża jeszcze w tych czasach do oryentu, gdyż ma towarzyszyć Cesarzowi do Londynu.

Podług miesięcznego sprawozdania banku francuskiego powiększył się jego zapas monety brzęczącej (teraz $432^1/_2$ mil.) o $8^1/_4$, a obieg banknotów (teraz $653^1/_4$) o 22 milionów; natomiast zmniejszyło się dyskonto o $3^1/_4$ a bieżący rachunek skarbu o $2^1/_2$ milionów. *(Wien. Ztg.)*

(Sesya ciała prawodawczego zamknięta.)

Paryż, 14. kwietnia. Sesya ciała prawodawczego z roku 1855 została dziś zamknięta. Najważniejszy projekt z porządku dziennego odnosił się do pożyczki miasta Paryża w kwocie 60 milionów franków, ale debata nad nim niebyła zbyt ciekawa. Dziś rozdawano sprawozdanie komisyi o odrzuceniu projektu względem podatku miejskiego od zbytkowych powozów i koni; ale do obrad nad tym projektem nieprzyszło wcale i zdaje się, że rząd go odwoła.— Ciało prawodawcze zamknęło swoją sesyę okrzykiem: „Niech żyje Cesarz!" *(W. Z.)*

(Pożegnanie ciała prawodawczego. — Wyjazd Cesarstwa.)

Paryż, 15. kwietnia. Ciało prawodawcze zgromadziło się dziś w południe w Tuileryach, dokąd się już poprzednio był udał prezydujący z wydziałem, by Cesarzowi przedłożyć ustawy uchwalone w ciągu upłynionej sesyi. Cesarz przyjąwszy podane mu akta udał się w gronie ministrów do białej sali, gdzie do zgromadzonych deputowanych miał następującą krótką przemowę:

„Niechciałem odjeżdżać niepożegnawszy się z Wami. Nieobecność moja krótko trwać będzie. Dziękuję Wam za użyczoną mi pomoc. Sądzę, że będę w Anglii tłumaczem Waszych uczuć, gdy rządowi Królowej dam zapewnienie, ze równie jak ja cenicie pożyteczność przymierza z Anglią. My wszyscy chcemy pokoju, ale tylko pod zaszczytnemi warunkami; jezeli będziemy musieli dalej prowadzić wojnę, tedy liczyć będę na Waszą lojalną pomoc."

Na te słowa Cesarza odpowiedziało zgromadzenie jednogłośnym okrzykiem: Niech żyje Cesarz! — Jego Cesarska Mość powrócił potem do swych apartamentów, zkąd się po chwili z Cesarzową, książętami Napoleonem i Hieronimem itd. udał na mszę. O godzinie pół do drugiej przybyli JJ. MM. Cesarstwo otoczeni oddziałem Gwardyi stu, na dworzec północnej kolei żelaznej. Jch Mość Cesarstwo staną na noc w Calais. W ich świcie znajdują się, marszałek Vaillant, wielki marszałek i książę Bassano, wielki szambelan, pułkownik Fleury, ochmistrzyni księżna Esslingen, kilku adjutantów, dam pałacowych, szambelanów i koniuszych; baron Rothschild, jako prezydent rady administracyjnej kolei północnej, towarzyszy Cesarstwu do Calais. Prefekt Sekwany i czterech deputowanych paryskiej rady

gminnej odjechali także pociągiem cesarskim do Londynu. Jch Mość Cesarstwo odjeżdżali z dworca kolei żelaznej śród powszechnych okrzyków: „Niech żyje Cesarz! Niech żyje Cesarzowa!“

Prefekt Sekwany uda się na zaproszenie lorda Majora w towarzystwie czterech radzców jeneralnych do Londynu. *(Zeit.)*

Niemce.

(Uszkodzenia eskadry angielskiej na Sundzie.)

Z Hamburga, 9. kwietnia donoszą do *Independance belge*: Według wiadomości z Helsingőr z dnia 6. kwietnia była narażona na tak wielkie niebezpieczeństwo stojąca w tamtejszej zatoce eskadra angielska, że przez chwile sądzono o niezawodnem rozbiciu się trzech okrętów, które w Zund pędziły, gdyż przez gwałtowność wiatru zerwały się z swych kotwic, a odłamujące się od brzegu ogromne bryły lodu porozrywały wszystkie łańcuchy. Mianowicie parowa fregata o 42 działach poniosła tak wielkie uszkodzenia, że będzie zapewne zmuszona powrócić do którego z portów angielskich, dla przedsięwzięcia potrzebnej reparacyi.

Rosya.

(Postęp w uzbrojeniu milicyi państwa.)

Petersburg, 5. kwietnia. Pominąwszy wypadki na widowni boju zajmuje teraz najbardziej uwagę publiczną postęp uzbrojenia milicyi państwa. W gubernii moskiewskiej i petersburgskiej jest już milicya zupełnie uzbrojona. Pomiędzy ogłoszonemi dziś nominacyemi dowódzców rozmaitych kohort, każda po tysiąc ludzi, oznaczona jest ostatnia kohorta w gubernii Kostromskiej numerem 153, zaczem ogólna liczba milicyi wynosi dotąd 153.000 ludzi. Same nazwiska dowódzców drużyn zajmują jedenaście szpalt w *Inwalidzie*. *(Zeit.)*

Turcya.

(Doniesienia z Konstantynopola. — Instrukcya lorda Redcliffe. — Przetrząsania domów podejźrzanych. — Wyrok na mordercę. — Tunetanie idą do Batumu. — Artylerya gwardyi francuskiej przybyła. — Zaciąg rekrutów.)

Konstantynopol, 2. kwietnia. Dziennik *N. Z.* podaje następującą korespondencyę z 31. marca: „Jak słychać, otrzymał Lord Redcliffe instrukcyę od rządu angielskiego, ażeby mniej peremtoryczenie występował przeciw dywanowi. — W Galata przetrząsano znów niektóre domy i uwięziono kilka osób. W jakimś sklepie greckim miano znaleźć kilka cetnarów prochu, rozmaite wieńce smolne i kilka tuzinów ręcznych granatów. Również przyaresztowano greckiego dragomana, na którego pada wielkie podejźrzenie, że miał główny udział w podpaleniu lazaretu na Campo grande. — Zeszłej środy stracono pewnego najemnika tureckiego za zabójstwo popełnione na bandlarzu ormieńskim. — Część Tunetanów odpłynęła do Batum, a reszta dywizyi egipskiej do Eupatoryi. Said Basza miał przyrzec świeże posiłki. — W ciągu ostatnich ośmiu dni przybyła tu francuzka artylerya gwardyi i część artyleryi tunetańskiej. — Seraskier wydał odezwę do wszystkich gubernatorów w Syryi z rozkazem, ażeby od połowy kwietnia do połowy maja odbywał się zaciąg rekrutów do armii otomańskiej. *(Zeit.)*

Z teatru wojny.

Do Wiédnia nadeszła następująca prywatna depesza telegraficzna:

Bukareszt, 17. kwietnia. Wiadomości z Konstantynopola datowane są z 12. b. m.: O bombardowaniu Sebastopola obiegały tylko niepewne pogłoski. W Brusie i w stolicy ponawiało się w ostatnich dniach trzęsienie ziemi. *(W. Z.)*

(Raport Lorda Raglana z 31. marca.)

Angielski minister wojny otrzymał następującą depeszę od Lorda Raglana:

„Pod Sebastopolem 31. marca 1855.

Mylordzie! Od ostatniego listu mego z 27. b. m. postępywały działania oblężnicze bez znacznej przeszkody ze strony nieprzyjaciela, wyjąwszy chwilowe wystrzały z dział i moździerzy i nieustanny ogień karabinowy z zasadzek, który niestety przyprawił nas o straty podane w załączonych raportach. Kapitan A. E. Hill z 89. pułku, o którym donosiłem, że został ciężko raniony i pojmany, umarł niestety z ran nim go doniesiono do rosyjskiego lazaretu polowego. Dowiedziałem się o tem wczoraj wieczór od jenerała Osten-Sackena, którego o to zapytywałem. Kapitan Hill zajmował się, jak donosiłem, ustawieniem straży przed naszemi fortyfikacyami. Przez nieszczęsną pomyłkę wydała mu się jakaś pikieta rosyjska francuską i kapitan wezwał ją w języku francuskim, poczem natychmiast padł ugodzony strzałem. — Wczoraj zrana spostrzeżono pożar w Sebastopolu, który przez jakiś czas gwałtownie się srożył. Zkąd powstał jednakże, tego niemogłem się dowiedzieć. Nieprzyjaciel nierobił żadnych poruszeń w pobliżu Czernej. Kolej żelazna postępuje jak najpomyślniej i wczoraj dosięgła już prawie szczytu wzgórza znanego pod nazwą Col de Balaklava. Używaliśmy jej do transportowania znacznych ładunków, amunicyi i zapasów. Raglan.“ *(Wien. Ztg.)*

(Trudności przy oblężeniu. — Zlecenie dane Alemu Baszy. — Omera Baszy obóz za Eupatoryą.)

Wiédeń, 18. kwietnia. Korespondent dziennika *Constitutionnell* w Konstantynopolu donosi o stanie rzeczy pod Sebastopolem z dnia 31. marca, co następuje:

„Od walki stoczonej dnia 23. mało postąpiły roboty sprzymierzonych, zbliżone są dopiero na 250 metrów do szańców rosyjskich, które nad niemi panują i opatrzone są w straszną artyleryę, mało więc zyskano na tem miejscu, gdzie się odbyła pomieniona walka. Roboty postąpia na przód, to niepodlega wątpliwości, ale trudności są daleko większe, aniżeli to się zdaje w oddaleniu. Inżynierowie i artylerya uczyniły pewnie wszystko, co tylko było w ich mocy, jenerał Niel używa wszelkich środków umiejętności i sztuki. Sebastopol jest wielkim oszańcowanym obozem, niema murów, w którychby można zrobić wyłom, a kule nierobią w ziemi wielkiej szkody. — Ali Basza ma oprócz swojej dyplomatycznej misyi jeszcze zlecenie zażądać od mocarstw zachodnich 10 milionów subsydyów, by pokryć wzrastające ciągle potrzeby wojenne i zadość uczynić nieustającym rekwizycyom sprzymierzonych.“

Moniteur de la Flotte zawiera prywatną korespondencyę z Kamieszy z dnia 27. marca potwierdzającą doniesienie, że Omer Basza na czele 45.000 ludzi stoi obozem pięć kilometrów (5 kwadransów) od Eupatoryi, a korpus armii rosyjskiej, który miał główną kwaterę w Oraz, cofnął się w głąb kraju. *(Abbl. W. Z.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiédeń. *Litografowana korespondencya austryacka* z d. 20. kwietnia podaje następujące depesze telegraficzne:

Paryż, w piątek (20. kwietnia). *Monitor* zawiera depeszę jenerała Canroberta z dnia 14. b. m., w której donosi, że przewaga artyleryi wojsk sprzymierzonych jest zapewniona. W poprzedzającej nocy zdobyli Francuzi silną rosyjską pozycyę na lewem skrzydle i zbliżyli się znacznie do twierdzy.

Wiédeń, 19. kwietnia. *Abendblatt d. Wien. Ztg.* pisze: Według pewnych nadesłanych tu doniesień z Krymu z d. 14. b. m. odnieśli sprzymierzeni w nocy z 13. na 14. znaczną korzyść nad Rosyanami na lewej linii ataku. Wyparto Rosyan dwa razy z ich silnie ufortyfikowanych zasadzek, które sprzymierzeni zajęli. Ta odniesiona korzyść dozwoliła sprzymierzonym ufortyfikować główny punkt wąwozów górskich i zająć pozycyę, która będzie dla nich z wielkim pożytkiem i zbliży ich do twierdzy.

Londyn, 16. kwietnia. Depesza telegraficzna z Dover o god. 1/2 2 po południu donosi, że radość ludności przy wylądowaniu Cesarza i Cesarzowej Francuzów była nadspodziewanie serdeczna. Cesarz okazywał także radość swoją z świetnego przyjęcia. *(Zeit.)*

Londyn, 19. kwietnia. Dla serdecznego i nadzwyczajnie swietnego przyjęcia Cesarstwa Francuzów w City nie było ruchu na giełdzie.

— Paryzki dziennik *Patrie* z d. 16. kwietnia pisze: Ostatnie listy nasze z Madrytu donoszą, że podżegacze niepokojów przekonali się już o swej bezwładności zaburzenia porządku. Cztery kompanie piechoty i dwa szwadrony madryckiej gwardyi narodowej przytłumiły zupełnie nieporządek. Inne wojska były w pogotowiu ruszyć na powstańców. Ustąpienie ministrów Santa Cruz i Aguirre jest prawie pewne. *(Zeit.)*

Petersburg, 12. kwietnia. Wyszedł manifest cesarski, zawiera 21 paragrafów, któremi przyzwolono poddanym w dzień zmartwychwstania różne opuszczenia powinności, przestępstw niepolitycznych i inne ulgi.

Odessa, 31. marca (12. kwietnia.) Od czasu potyczki pod Sapungorą dnia 11. (23.) marca, gdzie jak tutaj słychać zginęło prawie tyle ludzi ile nad Almą i pod Inkermanem, niezasło do 24. marca (5. kwietnia) nic ważnego. Wielkie rosyjskie posiłki są w pochodzie do Krymu, lub przybyły już na miejsce. Tutaj sądzą, że Sebastopol niebędzie wzięty. Słychać, że sprzymierzeni na początku marca słabą siłą uderzyli na Noworosyjsk, ale atak się niepowiódł. *(Lit. kor. austr.)*

Ateny, 13. kwietnia. Sąd policyi poprawczej uwolnił redaktora dziennika *Nadzieja.* — Dnia 10. jako w rocznicę walki o niepodległość był obiad u dworu. Gwałty bandytów na prowincyi wzniecają obawę.

Beirut, 3. kwietnia. W Jerozolimie oczekiwano przybycia księcia i księżny Brabantu. W tym roku mają przybyć liczni pielgrzymi.

Konstantynopol, 10. kwietnia. Jenerał artyleryi Mehmed Tahir donosi, że zabił 1400 Kurdów a 500 wziął w niewolę; zajął także ich najsilniejsze pozycye. Sinope i Rhodus mają być ufortyfikowane. W Damasku zaszły d. 29. z. m. krwawe spory między mieszkańcami dwóch dzielnic miasta, ale załatwiono je aresztowaniem przywódzców. Anglicy werbują w prowincyi Damasku Baszibozuków do służby swojej. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie stryjskim.)

Stryj, 18. kwietnia. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne zboża i innych foriałów, jakie były w pierwszej połowie b. m. na targach w Bolechowie, Bukaczowcach, Dolinie, Kałuszu, Mikołajowie i Rozdole: korzec pszenicy 14r.—14r.24k.—13r.—12r.—13r.12k.—13r.36k.; żyta 11r.36k.—11r.12k.—11r.—10r.—10r.—10r.24k.; jęczmienia 8r.—9r.36k.—8r.—8r.—8r.20k.—7r.36k.; owsa 5r.12k.—7r.12k.—4r.—4r.48k.—4r.48k.—5r.12k.; hreczki 14r.—9r.—0—8r.—8r.—0; kukurudzy 11r.12k.—11r.—10r.—9r.36k.—0—10r.24k.; kartofli 0—0—4r.48k.—4r.48k.—0—

r4.48k.. Cetnar siana 1r.12k.—2r.24k.—1r.40k.—2r.12k.—2r.—0. Sąg drzewa twardego 4r.44k.—3r.—4r.20k.—14r.24k.—4r.12k.—6r.24k., miękkiego 3r.12k.—2r.12k.—3r.15k.—10r.24k.—1r.57k.—5r.36k. Funt mięsa wołowego $5\frac{3}{5}$k.—6k.—6k.—$4\frac{3}{5}$k.—$5\frac{2}{5}$k.—5k. Garniec okowity 2r.—1r.34k.—1r.59k.—2r.4k.—2r.—1r.36k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 21. kwietnia.		gotówką zł.	gotówką kr.	towarem zł.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	5	45	5	49
Dukat cesarski	„ „	5	50	5	53
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	—	10	5
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	57	1	58
Talar pruski	„ „	1	52	1	54
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	24	1	25
Galicyj. listy zastawne za 100 zr.		91	50	92	30
Galicyjskie Obligacye indem.		73	5	73	30
5% Pożyczka narodowa		85	15	86	15

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 21. kwietnia 1855.		zł.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
„ przedał „ „ 100 po	„ „	—	—
„ dawał „ „ za 100	„ „	—	—
„ żadał „ „ za 100	„ „	—	—

Wiedeński kurs papierów.

		Dnia 18. kwietnia.	w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto $81\frac{3}{8}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$	$81\frac{9}{16}$
detto pożyczki narod.	5%	„ $85\frac{5}{8}$ 86 $85\frac{7}{8}$	$85\frac{15}{16}$
detto z r. 1851 serya B.	5%	„ —	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	„ —	—
Obligacye długu państwa	$4\frac{1}{2}$%	„ $71\frac{1}{2}$	$71\frac{1}{2}$
detto detto	4%	„ —	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	„ —	—
detto detto detto	3%	„ —	—
detto detto	$2\frac{1}{2}$%	„ —	—
Pożyczka z losami z r. 1834		„ —	—
detto detto z r. 1839		„ —	—
detto detto z r. 1854		„ $102\frac{1}{8}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{3}{8}$	$102\frac{7}{16}$
Obl. wiéd. miejskiego banku	$2\frac{1}{2}$%	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—
detto krajów koron.	5%	$73\frac{1}{4}$	$73\frac{1}{4}$
Akcye bankowe		996	996
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		—	—
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.		1950 $1947\frac{1}{2}$	$1947\frac{1}{2}$
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.		—	—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.		—	—
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.		—	—
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.		554 555	555
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.		—	—
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.		—	—
Renty Como		—	—

Wiedeński kurs weksli.

	Dnia 18. kwietnia.	w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	$104\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ l.	$104\frac{1}{2}$ 2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$126\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	$126\frac{1}{4}$ uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	$125\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	$125\frac{1}{8}$ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	$92\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$	$92\frac{1}{2}$ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	— 2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	12-21 20 19 20 l.	12-20 2 m.
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	$125\frac{1}{4}$ 125 $125\frac{1}{8}$	$125\frac{1}{8}$ 2 m.
Marsylia za 300 franków	—	— 2 m.
Paryż za 300 franków	$147\frac{1}{2}$ $\frac{3}{8}$	$147\frac{3}{8}$ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	—	— 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	— T. S.
Cesarskie dukaty	$29\frac{5}{8}$	$29\frac{5}{8}$ Agio.
Ducaten al marco	—	— Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 19. kwietnia o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam $104\frac{1}{4}$ — Augsburg $125\frac{3}{4}$ — Frankfurt $124\frac{3}{4}$. — Hamburg 92. — Liwurna —. — Londyn 12.18. — Medyolan $124\frac{3}{4}$. — Paryż 147.

Obligacye długu państwa 5% $81\frac{3}{4}$—$81\frac{7}{8}$. Detto S. B. 5% 95—$95\frac{1}{2}$. Detto pożyczki narod. 5% $86\frac{1}{8}$—$85\frac{3}{16}$. Detto $4\frac{1}{2}$% $71\frac{1}{2}$—$71\frac{5}{8}$. Detto 4% 64. — $64\frac{1}{4}$. Detto z r. 1850 z wypłatą 4% — — —. Detto z r. 1852 4% — — —. Detto Glognickie 5% $91\frac{1}{2}$—$91\frac{3}{4}$. Detto z r. 1854 5% — — —. Detto 3% 50 — $50\frac{1}{4}$. Detto $2\frac{1}{2}$% $40\frac{1}{4}$. — $40\frac{1}{2}$. Detto 1% $16\frac{1}{2}$ — $16\frac{3}{4}$. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% 81 — $81\frac{1}{2}$. Detto krajów kor. 5% $72\frac{3}{4}$—78. Pożyczka z r. 1834 218—$218\frac{1}{2}$. Detto z r. 1839 119 — $119\frac{1}{4}$. Detto z 1854 103 — $103\frac{1}{16}$. Oblig. bank. $2\frac{1}{2}$% $57\frac{1}{2}$ — 58. Obl. lom. wen. pożyc. r. 1850 5% 81 — $81\frac{1}{2}$. Akc. bank. z ujma 995 — 996. Detto bez ujmy — — —. Akcye bankowe now. wydania — — — Akcye banku eskomp. 89 — $89\frac{1}{2}$. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda $195\frac{1}{2}$ $195\frac{5}{8}$. Wiéd.-Rabskie 111 — $111\frac{1}{2}$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 243 — 245 Detto Tyrnawskiej 1. wydania 22 — 24. Detto 2. wydania 32 34. Detto Edynburgsko-Neusztadzkiej $90\frac{3}{4}$ — 91. Detto żeglugi parowej 556 — 554. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 543—545 Prior. obl. Lloydy (w srebrze) 5% $94\frac{1}{4}$—$94\frac{1}{2}$. Północn. kolei 5% $87\frac{1}{4}$—$87\frac{1}{2}$. Glognickie 5% 81—$81\frac{1}{2}$. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% $83\frac{1}{2}$—84 Detto Lloyda 552 — 553. Detto młyna parowego wiedeń. 131 — 132 Renty Como $13\frac{1}{4}$—$13\frac{1}{2}$. Esterhazego losy na 40 złr. $82\frac{1}{4}$—$82\frac{3}{4}$. Windischgrätza losy $29\frac{1}{2}$—$29\frac{3}{4}$. Waldsteina losy $28\frac{1}{2}$—$28\frac{3}{4}$. Keglevicha losy $11\frac{5}{8}$—$11\frac{7}{8}$. Cesarskich ważnych dukatów Agio $29\frac{1}{4}$—$29\frac{3}{8}$.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 19. kwietnia o pół do 2. po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $29\frac{1}{4}$ Ces. dukatów obrączkowych agio $28\frac{3}{4}$. Ros. imperyały 10.1 Srebra agio $26\frac{3}{4}$ gotówką.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 21. kwietnia.

Obligacye długu państwa 5% $81\frac{7}{8}$; $4\frac{1}{2}$% $71\frac{1}{2}$; 4% —; 4% z r. 1850 — 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. losowane obligacye 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z. r. 1839 —. Wiéd. miejsko bank. —. Wegiers. obl. kamery nadw. —; Akcye bank. 992. Akcye kolei półn. $1957\frac{1}{2}$. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej —. Lloyd 550. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcye niż.-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2. m. $103\frac{1}{4}$. Augsburg $125\frac{1}{2}$ l. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt $124\frac{5}{8}$. l. 2. m. Hamburg $91\frac{7}{8}$ l. 2. m. Liwurno $123\frac{1}{2}$ l. 2. m. Londyn 12.17. 3. l. m. Medyolan —. Marsylia —. Paryż 147. Bukareszt —. Konstantynopol —. Smyrna —; Agio duk. ces. —. Pożyczka z roku 1851 5% lit. A. —. lit. B. — Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. —; renty Como —; Pożyczka z roku 1854 $103\frac{1}{8}$. Pożyczka narodowa $86\frac{1}{4}$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. $325\frac{1}{2}$ fr.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 21. kwietnia.

Hr. Drohojewski Józ., z Balicy. — PP. Jaźwiński Alex., z Bortnik. — Krasiński Ludwik, z Rohatyna. — Jordan Adolf, z Nowegosioła. — Batowski Alex., z Kulikowa. — Kieszkowski Józ., z Hrusiatycza.

Dnia 22. kwietnia.

PP. Wisłocki Józ., z Przebendowa. — Krzaczkowski Marc., z Sambora. — Zagórski Miecz., z Wołkowa. — Zatorski Tad. z Załusza. — Papara Ant., z Batiatycz. — Drohojewski Eustach, z Łukawca.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 21. kwietnia.

Hr. Celner Albert, do Podkamienia. — Hr. Łoś Tad., do Narola. — Hr. Dzieduszycka, do Sapahowa. — PP. Malczewski Jul., do Skwarzawy. — Dobrzański Stanisł., do Stryja. — Brześciański Wiktor, do Rustweczka. — Tatzauer Józ., c. k. radzca gubernialny, do Krakowa.

Dnia 22. kwietnia.

Hr. Starzyńska Gabriela, do Góry ropczyckiej. — Hr. Komorowski Adam, do Konotop. — PP. Krzysztofowicz Kajet., do Tarnopola. — Zgazdziński Konst., do Ulicka. — Gottleb Ant., do Liwcza. — Nahojowski Jan, do Kropiwnik.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	327.74	+ 4.0°	47.7	półn.-zach. cich.	jasno
2 god. pop.	326.71	+13.60°	51.9	„ sł.	„
10 god. wie.	326.07	+ 8.6°	43.3	zachodni sł.	„

TEATR.

Dziś: Opera niem. "**Die Ballnacht.**"

Dość licznie zebrana wczoraj publiczność na przedstawieniu nowego komedyo-dramatu (Pawła de Kock) „Życie Awanturnicy" była wielce zadowolona tak z układu samego dzieła w tym rodzaju, zawierającego w sobie dowcip, akcią i dobrze zastosowany efekt — jako też i z dokładnej gry wszystkich artystów.

KRONIKA.

Hammer-Purgstall wydał już 5. tom swego olbrzymiego dzieła p. T. „historya literatury Arabów." By dać wyobrażenie tylko o materyalnej objętości tego dzieła, dość powiedzieć, że ten tom sam liczy w formacie lexykonowym 1115 stronnic.

— Na wystawę do Paryża przybyło już wielu cudzoziemców, mianowicie Anglików, a razem z nimi także nie mała liczba najsprytniejszych złodziei londyńskich. By ile możności mieć nad nimi dozór i zrobić ich nieszkodliwymi, przysłała policya londyńska do Paryża dwóch z najdzielniejszych urzędników swoich, którzy będą bardzo pomocni policyi paryzkiej, gdyż znają osobiście prawie wszystkich złodziejów londyńskich.

— Dnia 6. b. m., o god. 10 min. 55 wieczór odkrył astronom Chacornac w obserwatoryum paryzkiem nowego planetę.

— Pewien dziennik wychodzący w Melbournie zwraca uwagę na szczególniejszy artykuł wywozowy. Krajowcy australscy odznaczają się pięknemi zębami, a spekulanci wpadli na szlachetny pomysł odkupywać od nich zęby w zamian za wstążki, pstrokate chustki i tym podobne drobności. Całe skrzynie takich zębów posłano teraz do Londynu.

— Według obliczynia pewnego Anglika wychodzi teraz kawy w całej Europie od 225 do 230 milionów funtów, a waga produkowanej na całym świecie kawy wynosić może mniej więcej 600 milionów funtów. Najwięcej kawy wychodzi w Niemczy, gdzie na każdą głowę liczyć można rocznie $2\frac{1}{2}$ do 3 funtów: przywóz teraźniejszy wynosi 900.000 do 1. miliona cetnarów, zaczem prawie szóstą część ogólnej produkcyi. W Anglii wyszło roku 1852: 35 milionów funtów, z czego przeszło 20 milionów przywieziono z Cejlonu, 4 miliony z Jamajki, a 8 milionów z Costarica i Brezylii — Pierwszą kawiarnię w Londynie założono jak wiadomo roku 1652, w Marsylii zaś stanęła pierwsza kawiarnia we 20 lat później.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rzadowej.